

Интервју: Милка Форцан

Нема никакве дилеме да све ове године и Мишковић и ја познајемо већину политичара. Као што цела земља зна за наш сукоб, знају и политичари, каже за „Политику” бивша потпредседница „Делта холдинга”

Донедавно један од заштитних знакова „Делта холдинга”, потпредседница компаније Милка Форцан, данас би за многе могла да буде незгодан сведок. Она зна све о везама крупног капитала и политичара, о томе како су приватизована предузећа у Србији, о утицају великих оглашивача на медије, али и о пословању Мирослава Мишковића, који је делимично управо захваљујући њој остао непознаница за јавност.

Од Мишковића је, каже, научила да се одлуке у животу и бизнису не смеју остављати за сутра. А одлукама које је недавно донела увела је принудну управу у једној од највећих фирми у Србији. У разговору за „Политику”, Милка Форцан говори о разлозима због којих је напустила „Делту”, притисцима којима је због тога изложена, али и могућности да се у будућности ангажује у политици.

Како је дошло до тога да најјачи пословни тандем у Србији заврши на суду?

Када дође до прекида комуникације, на сцену ступају адвокати. Сматрам да су наши разговори, чак и неслагања, требало да остану далеко од очију јавности. Међутим, када с друге стране наиђете на одсуство слуха за разговоре, праћено порукама шта вас чека у случају да се супротставите, можете или да дигнете руке од свега и предате се или да се борите за своја права. Уосталом, чињеница да Мишковић подноси кривичну пријаву против мене, алудирајући на могућност мог хапшења, довољно говори о методама које се примењују у његовом начину борбе.

На једној компанијској прослави 2006. године, Мирослав Мишковић је изјавио да „’Делта’ мора да настави да се развија, да не може да стане, јер ко стоји, он у ствари пада”. „Делта” је данас у великим проблемима. Када је заправо требало да стане?

Годинама сам имала потпуно јасну слику у ком правцу компанија иде, шта су циљеви, која је наша појединачна улога у свему томе, односно шта је визија и мисија фирме, и наша лична. У једном тренутку, а то је било пре неколико година, мислим да се то изгубило.

Истовремено, указала се потреба за позиционирањем компаније на међународном плану и тако смо се, на мој захтев, договорили да се ја фокусирам на активности ван Србије. Основала сам Канцеларију за међународне односе, често боравила у Бриселу, и у знатној мери упознала рад европских институција, бизнис удружења, лобистичких канцеларија. Тај правац професионалног ангажовања био је за мене велики изазов и занима ме и у наставку моје каријере. Зато сам након изласка из „Делте” и рекла да је то оно чиме планирам да се у наредном периоду бавим.

Јесте ли лобирали за некога из Србије у Бриселу?

То је посао који једноставно не износите јавно, не можете бити консултант и лобиста који о својим клијентима прича у јавности. Има конкретних пројеката, неки су састанци одржани, активности започете...

Економске или политичке природе?

Те активности су везане за економско лобирање, али не у интересу неке појединачне компаније, већ појединих грана привреде Србије.

Зашто већ тада, пре две године, нисте покушали да утврдите свој власнички удео у „Делти”, ако сте већ знали да се ствари развијају тим правцем?

Пазите, неке ствари су већ биле дефинисане, али пре мог разлаза с Мишковићем наши односи у „Југохемији” никад нису довођени у питање. Када је дошло до разлаза, он је једноставно променио правила игре и рекао да то више не важи. С обзиром да смо у Југохемији заједнички акционари, цела ситуација је потпуно ирационална. Зашто би некоме било у интересу, ако полаже права као акционар, да ствара ситуацију која само штети имиџу компаније, узнемирава пословне партнере, купце, добављаче, банке које вас прате...

Изјавили сте да кривичну пријаву коју је Мишковић поднео против Вас сматрате застрашивањем. О каквом се ту застрашивању ради?

То заиста сматрам само чином застрашивања. Јер, када у бизнису желите заштиту својих права, онда се обично обраћате привредном суду, а не тужилаштву. Мислим да је велика штета, да не кажем срамота, да се све ово решава на судовима, на конференцијама за штампу, званичним и незваничним порукама и разним притисцима.

Да ли сте забринути за своју безбедност?

Па... рецимо да нисам опуштена.

Осим Вашег мужа, да ли има још Мишковићевих сарадника који имају власничке уделе у „Делти”?

Ја о другим људима не бих причала. Што се тиче акција Бранка Форцана, све је урађено на најлегалнији могући начин. Мада је било понуда и предлога од стране оних који су тиме желели да тргују и мешетаре, мој супруг се обратио адвокатима и суду са својим потраживањем. И то тамо где се акције, односно власништво и налази, на Кипру.

Гласине кажу да је растанак Бранка Форцана и Мирослава Мишковића био прилично буран, да је Ваш муж преко ноћи остао без свих привилегија и да му је

понуђено радно место у Сибиру?

Да, то је место где су шест месеци годишње температуре минус 40.

Када је то било?

У току 1999. године. У том периоду имала сам дилему у вези с наставком мог рада у „Делти”, али сам то ипак превазишла.

Зашто Бранко Форцан тада није покушао да од „Делте” добије оно што мисли да му припада?

Због политичке подршке и утицаја Мишковића, у то време, он се није усуђивао да тако нешто покуша.

„Делта” не би постала то што јесте без политичке подршке, пре и после 5. октобра, тако да је логично питање да ли Ваш сукоб и разлаз с Мишковићем има политичку позадину?

Апсолутно не. Нема никакве дилеме да све ове године и Мишковић и ја познајемо већину политичара у овој земљи и нема дилеме да, као што цела земља зна за наш сукоб, знају и политичари. У том смислу вероватно свако од њих има своје мишљење о овој ситуацији.

Немате утисак да Вас користе у борби против Мишковића?

Не. Политичка позадина не постоји. Разумем да је ово довољно крупан сукоб да ће му се приписивати разни политички утицаји, али тих утицаја нема.

Да ли Вам је неко после одласка из „Делте” нудио страначку функцију?

Имала сам разговоре о томе где ја себе видим у будућности. И да је било конкретних предлога, и да није, о томе не бих говорила јавно. С друге стране, ситуација кроз коју тренутно пролазим може да утиче на промену неких мојих ранијих одлука.

Значи да постоји могућност да се укључите у политику?

Моја идеја је била да имам своју консултантску канцеларију, да „Југохемија” ради као и до сада, што ипак представља неку моју базу. Стицајем околности неке ствари су се промениле. У том смислу, ситуација у којој се сада налазим може да утиче на преиспитивање неких одлука. Међутим, мене страначки живот, као такав, заиста не занима.

Да ли су Ваши дојучерашњи сарадници из „Делте” одабрали страну у овом сукобу?

Верујем да они своје мишљење о мени нису променили, знамо се годинама. Знам каква атмосфера влада у „Делти” и шта би значило супротставити се првом човеку компаније. Наравно да добијам разне информације. Чујем да је мој колега који ме је јавно позвао да вратим „Делти” зграде, 15 минута пре недавне конференције за штампу, добио налог да се на њој појави и изјави то што му је речено да изјави. Он пре тога ниједан папир у вези с „Југохемијом” није видео, ни о оснивању нове фирме, ни о процени вредности о којој је на конференцији говорио, нити му је јасан читав сукоб. Једноставно је морао да обави оно што се од њега захтевало како не би угрозио своје радно место. Моја срећа је у томе што је то већини људи јасно.

Знате ли да вероватно хиљаде запослених у „Максију” живи у неизвесности због Ваше одлуке да стопирате продају?

Ни на који начин запослени у „Делти” не зависе од моје одлуке да стопирам продају

„Максија”. Зависе од Мишковићеве одлуке када ће да реши проблеме који су настали.

Хоће ли продаја „Максија” странцима угрозити домаћу привреду?

Напротив, мислим да је то нешто чему се добар део привреде чак и нада. Добављачи очекују да ће неки нови, белгијски менаџмент мање каснити у плаћању, да неће бити толико притисака на добављаче... То питање, шта ће се десити са српском привредом ако се прода „Макси”, то је замена теза. Објекти остају ту где јесу, радна места остају, фирма неће мењати делатност. Ништа се битно неће променити сем што ће ликвидност бити боља, што је у интересу читаве привреде.

У земљи са просечном платом од 330 евра, како мислите да грађани гледају на Вашу борбу с „Делтом”, борбу за десетине милиона евра? Јесте ли свесни како људи у Србији данас живе?

Апсолутно сам свесна. Ни у једном тренутку нисам изгубила осећај за реалност. Мислим да људи схватају да сам у компанији која данас вреди две или три милијарде евра радила 20 година и учествовала у стварању свега тога. Сматрам да сам све око чега се данас борим зарадила, ништа ми нико није ни дао, ни поклонио, ништа никоме не узимам.

Аутор: Марко Албуновић

(Политика)